

DERS YÜKÜ VE EK DERS İŞLEMLERİ

Eylül / 2026

MEVZUAT

- 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunun **36. maddesi**
- 2547 sayılı Kanunun **Ek 26. maddesi** ve Yaz Okulları Programları Uygulama Esas ve Usulleri
- 2547 sayılı Kanunun **44/e maddesi** ve Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar
- 2914 Sayılı Kanunun **11. maddesi** ile Ders Yüğü Tespiti ve Ek Ders Ücreti Ödemelerinde Uyulacak Esaslar
- 3843 Sayılı Kanunun **10. Maddesi** ve 1994/5593 Sayılı BKK
- 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu
- Yozgat Bozok Üniversitesi Ders Görevlendirme, Ders Yüğü Tespiti, Ek Ders Ve Sınav Ücreti Ödemeleri Yönergesi

DERS YÜKÜ - EK DERS

Ders Yüğü

Maaş karşılığı
verilen derslerdir.

Ek Ders

Aylık karşılığı ders
görevi dışında, ek
ders ücreti karşılığında
okutulan derslerdir.

DERS YÜKÜ

DERS YÜKÜ

(2547 sayılı kanun 36. madde)

Öğretim Üyelerinin Ders Yüğü	Öğretim Görevlilerinin Ders Yüğü	Araştırma Görevlilerinin Ders Yüğü
Öğretim üyeleri kadrosunun bulunduğu yükseköğretim birimi ile sınırlı olmaksızın ve ihtiyaç bulunması halinde görevli olduğu yükseköğretim kurumunda haftada asgari on saat ders vermekle yükümlüdür.	Öğretim görevlileri ise haftada asgari on iki saat ders vermekle yükümlüdür. Ancak, uygulamalı birimlerinde görev yapacak olan öğretim görevlileri için ders yüğü aranmaz ve bunlara ek ders ücreti ödenmez. Ayrıca 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 31. maddesi uyarınca ders saati ücreti karşılığında öğretim görevlisi olarak görevlendirilenler için haftalık ders yüğü zorunluluğı aranmaz.	Yükseköğretim kurumlarında yapılan araştırma, inceleme ve deneylerde yardımcı olan ve yetkili organlarca verilen diğer görevleri yapan öğretim elemanıdır. Yani ders yüğü yoktur.

DERS YÜKÜ

(Ders Yüğü Tespiti Ve Ek Ders Ücreti Ödemelerinde Uyulacak Esaslar)

Ders Yüğü Saatleri Tablosu

Görev unvanları	Haftalık Ders Yüğü
Profesör	10
Doçent	10
Dr. Öğretim Üyesi	10
Öğretim Görevlisi	12

İdari Görevi Bulunan Akademisyenlerin Zorunlu Ders Yüğü

(2547 sayılı kanun 36. madde)

İdari Görev Unvanları	Ders Yüğü
✓ Rektör ✓ Rektör Yardımcısı ✓ Dekan ✓ Enstitü ve Yüksekokul Müdürleri	Ders Verme Yüğümlülüğü Yok
✓ Başhekimler ✓ Dekan Yardımcıları ✓ Enstitü Ve Yüksekokul Müdür Yardımcıları ✓ Bölüm Başkanları	Haftada Asgari Bes Saat Ders Yüğümlülüğü Vardır (Zorunlu Ders Yüğüünün Yarısı)

Vekaleten Görevlendirmelerde Ders Yüğü

(Ders Yüğü Tespiti Ve Ek Ders Ücreti Ödemelerinde Uyulacak Esaslar)

Rektör, dekan, enstitü ve yükseköğretim müdürlüğü ile bölüm başkanlığına Yükseköğretim Kanunda belirtilen şekilde usulüne uygun olarak yapılan vekaleten görevlendirmeler haricinde söz konusu görevlerin vekaleten yürütölmesi halinde ders yüğü muafiyeti ve indirimi uygulanmaz.

Haftalık Ders Yüğü Denklikleri

(Ders Yüğü Tespiti Ve Ek Ders Ücreti Ödemelerinde Uyulacak Esaslar)

- ✓ Haftalık ders yükünün hesabında bilfiil, bizzat bulunmak ve yapmak şartıyla aşğıdaki denklikler esas alınır. Öğretim elemanın eğitim-öğretim faaliyetleri teorik dersler ve diğer faaliyetler olmak üzere iki grupta toplanır.

A) Teorik Dersler

- ✓ Haftalık ders programında yer alan, günü, saati ve yeri belirlenmiş, öğrenciye hitap eden, öğretim elemanın aktif olarak katıldığı eğitim - öğretim faaliyetleri olup, her ders saati bir ders yüküne eş değerdir.

Teorik Ders Kapsamında Uzmanlık Alan Dersi

Uzmanlık Alan Dersi:

- ✓ Lisansüstü öğrencinin tez çalışmasına rehberlik eden, Tez projesi ile ilgili, Öğrencinin bilgi, beceri ve tutum kazanmasını sağlayan, öğrencinin aldığı lisansüstü programdaki zorunlu ve seçmeli ders konularının içeriğinden farklı olan bir hazırlık dersidir.
- ✓ Uzmanlık alan dersleri, Enstitü Yönetim Kurulunca tez danışmanının atandığı tarihte başlar ve Enstitü Yönetim Kurulunun öğrencinin mezuniyetine karar verdiği tarihe kadar devam eder. Bu dersler yarıyıl ve yaz tatillerinde de devam edebilir.

Haftalık Ders Yüğü Denklikleri

(Ders Yüğü Tespiti Ve Ek Ders Ücreti Ödemelerinde Uyulacak Esaslar)

B) Diğer Faaliyetler

- **Diğer Faaliyetler Nedir ?**

Teorik dersler dışındaki tüm eğitim-öğretim faaliyetlerini kapsar.

- **Diğer Faaliyetlerin Kapsamı Nedir ?**

Haftalık ders programında günü, yeri, saati belirlenmiş, öğrenciye hitap eden, öğrencilerin aktif olarak katıldığı uygulamalı dersler, teorik derslerin uygulamaları, laboratuvar, tıbbi ve cerrahi klinik uygulamaları, seminer ve diğer benzeri faaliyetlerin her ders saati bir ders yüğü olarak kabul edilir.

Diğer Faaliyetler Kapsamındaki Uygulamalı Derslerin Ders Yüğü

(Ders Yüğü Tespiti Ve Ek Ders Ücreti Ödemelerinde Uyulacak Esaslar)

- ✓ **Bitirme ödevi, bitirme projesi, diploma projesi, proje ve staj raporu değerlendirme ve benzeri eğitim-öğretim faaliyetlerini yöneten öğretim elemanları, öğrenci sayısına bakılmaksızın toplam 2 saat/hafta uygulamalı ders yüğü yüklenmiş sayılır.**

Diğer Faaliyetler Kapsamındaki Tez Danışmanlığı

- 1. Lisansüstü eğitimde (yüksek lisans, doktora, tıpta uzmanlık, sanatta yeterlik) tez danışmanlığı, her bir öğrenci için, 1 saat/hafta ders yüküdür. Tezsiz yüksek lisans programlarında yürütülen dönem projesi danışmanlığı için aynı şekilde uygulama yapılır. (Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 21/11/2005 t.ve 26084 s. yazısıyla eklenen cümle).**
- 2. Öğretim üyesinin lisansüstü eğitim tez ve dönem projesi (21/11/2005 t.ve 26084 s. Yazıyla eklenen ibare) danışmalıklarından kazanabileceği azami ders yükü 10 saat/haftayı geçemez.**
- 3. Lisansüstü eğitim tez danışmanlığı, öğretim üyesinin (ders saati ücreti karşılığı ders görevi verilen emekli öğretim üyeleri dahil) öğrencinin danışmanlığına (ders ve tez dönemleri için) ilgili Yönetim Kurulunca atandığı tarihte başlar ve ilgili Yönetim Kurulunun öğrencinin mezuniyetine karar verdiği tarihe kadar devam eder. (YÖK Yürütme kurulunun 06/04/2014 tarihli toplantısında alınan kararla eklenen cümle)**

Ara Sınav Döneminde Ders Yüğü

Öğrenci Sayısı

- 1- 50
- 51- 100
- 101- 150
- 151- 200
- 201 ve daha çok

Ders Yüğü

- 1 saat
- 2 saat
- 3 saat
- 4 saat
- 5 saat

Ders yüğü sınavın yapıldığı haftanın ders yüküne aynen eklenir.

- ✓ **Ara sınavlar için öngörülen yük, her bir dersin ara sınavı için haftada beş saati aşamaz.**
- ✓ **Laboratuvar, uygulamalı dersler, güzel sanat ve beden eğitimi derslerindeki öğrencilerin yarı yıl içindeki faaliyetlerinin değerlendirilmesi de ara sınav olarak kabul edilir.**

EK DERS

EK DERS

(2914 Sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu 11. Madde)

- ✓ 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 36. maddesine göre haftalık okutulması mecburi ders yükü saati dışında, kısmi statüde bulunanlar dahil öğretim elamanlarına görev unvanlarına göre **Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen mecburi ve isteğe bağlı dersler ve diğer faaliyetler için bu ders ve faaliyetlerin haftalık ders programında yer alması ve fiilen yapılması şartıyla;**
 - ✓ Birinci öğretimde en çok **yirmi saate kadar,**
 - ✓ İkinci öğretimde ise en çok **on saate kadar**
- ek ders ücreti ödenir.
- ✓ Ders yüklerinin tamamlanmasında öncelikle normal örgün öğretimde verilen ders ve faaliyetler dikkate alınır.

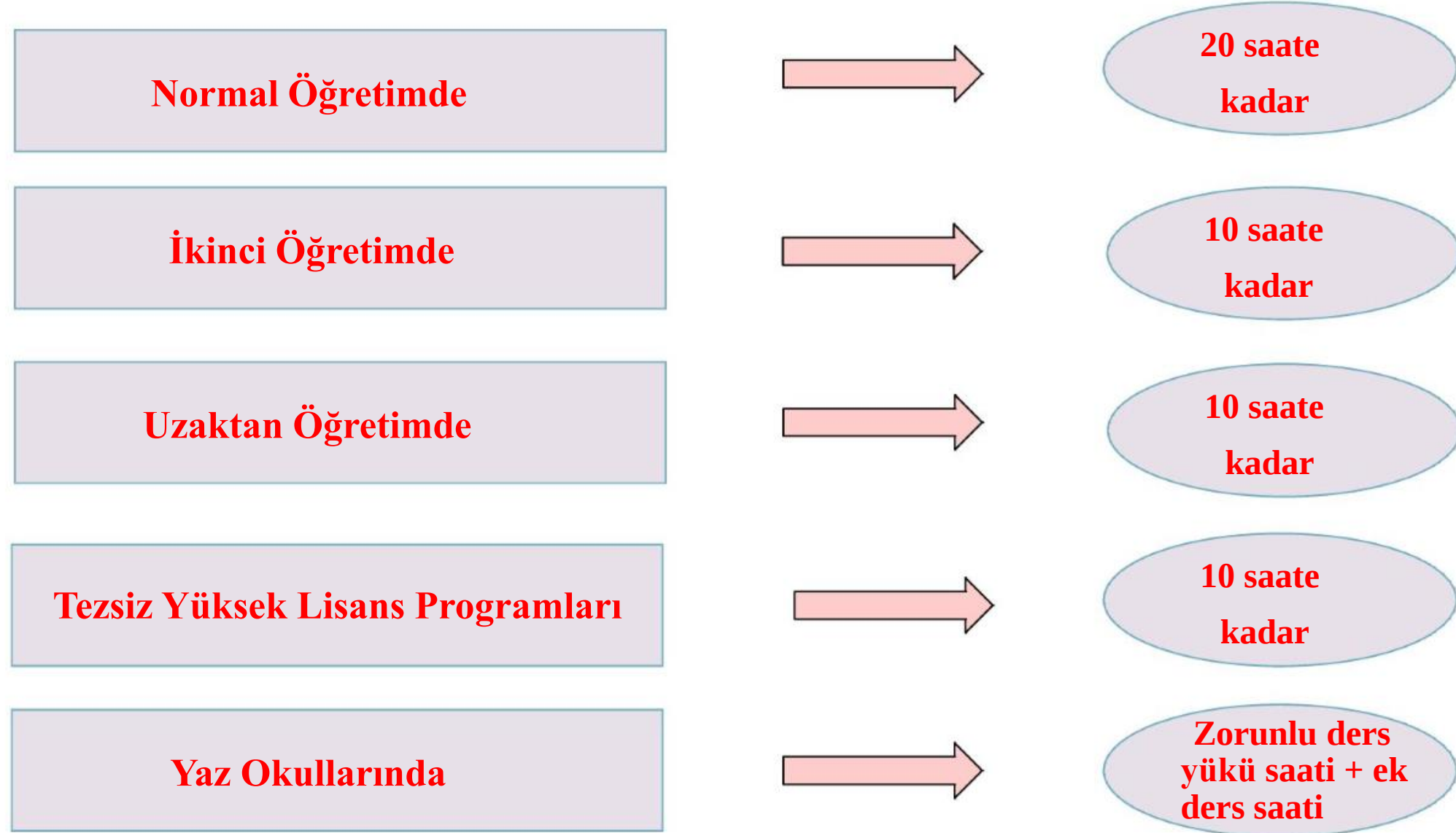
Genel Kurallar

- ✓ Akademik takvimin bitiş tarihinden sonra yapılan dersler için ek ders ücreti ödenmez.
- ✓ Raporlu olunan günlerde ek ders ücreti ödenmez.
- ✓ Milli ve Dini Bayram günlerine denk gelen günlerde ek ders ücreti ödenmez.
- ✓ Milli ve dini bayramlara rastlayan haftalarda eksik ders yapılması durumunda ilgili haftada da tam ders yapılan haftalarda olduğu gibi zorunlu ders yükü dikkate alınır.
- ✓ Öğretim elemanlarına aynı süre için ek ders ücreti ile fazla çalışma ücreti birlikte ödenemez.
- ✓ Doçent unvanını almış ancak doçent kadrosuna atanmamış olan ve araştırma görevlisi kadrosunda bulunanların ek ders ücreti ödemeleri doçent ünvanı esas alınarak yapılmalıdır.
- ✓ Bölüm başkanlarının öğretim üyeleri arasından atanması öngörülmüş olduğundan, bölüm başkanı olarak görevlendirilen öğretim görevlileri hakkında ders yükü indirimi uygulanamaz.

- ✓ Bir dersin bütünü içinde yer alması gereken seminer ve bitirme projesi için ek ders ücreti dışında, ayrıca sınav ücreti ödenmesi mümkün değildir.
- ✓ Yaz ve yarı yıl tatillerinde yapılan öğretim için verilecek ek ders ücretinin hesabında ders yükü dikkate alınmaz.
- ✓ Müfredat programları uyarınca normal çalışma günlerinde çalışma saatinin bitiminden ve saat 17.00'den sonra başlayan gece öğretimi ile hafta tatili, yarı yıl veya yaz tatillerinde yapılan öğretimde hesaplanan ek ders ücretleri %60 zamlı ödenir.
- ✓ Telafi olarak yapılacak derslerin hafta içi 17.00'den sonra ve haftasonu yapılması halinde %60 zamlı ek ders ücreti ödenmez.
- ✓ 2914 sayılı Kanunda yer alan %60 zamlı mesai dışı ek ders ücreti ödenmesine ilişkin hükümler, uzaktan eğitim kapsamında uygulanmaz.
- ✓ II. öğretimde yapılan sınavlar için I. öğretimin iki katı kadar ücret ödenmesi gerekmekte olup, ayrıca 17.00 sonrası yapılan sınavlar için %60 ilave ödeme yapılması mümkün değildir.
- ✓ Sınavın dersi veren öğretim elemanı tarafından yapılmaması halinde sınav ücreti ödenmez.
- ✓ Doktoralarını tamamlayan Araştırma Görevlileri 10 saate kadar ek ders ücreti alabilir.

- ✓ Zorunlu ders yükünün tamamlanmasında ve ek ders ücretinin hesabında, teorik dersler dışındaki faaliyetlerin haftalık en fazla on saatlik kısmı dikkate alınır, kalan kısmı ise maaş karşılığı sayılır.
- ✓ Eğitim programlarının veya derslerin blok halinde uygulandığı durumlarda, faaliyetler bir yarı yıllık süreye yayılarak ek ders yükü hesabı yapılır.
- ✓ Aynı ders veya faaliyet birden fazla öğretim elemanı tarafından yürütülüyorsa dersin veya faaliyetin haftalık ders yükü ve ek ders saatleri görev alan öğretim elemanlarına bölünerek hesaplanır. (İstisnalar hariç)
- ✓ Bir ders adı altında ortak okutulan derslerin sınavlarını yapan öğretim elemanlarına ödenecek sınav ücretlerinin hesaplanmasında, bu derslerin sınavına giren toplam öğrenci sayısının esas alınması gerekmektedir
- ✓ Hafta ve bayram tatili, yarı yıl ve yaz tatillerinde veya normal çalışma saatleri dışında yürütülen uzmanlık alan dersleri, tez danışmanlığı, ara sınavlarla ilgili faaliyetler için zamlı ek ders ücreti ödenmez.

Ek Ders Ücreti Ödenmesinde Kurallar

Öğretim elemanlarının toplam ders yükü ve ek ders saatleri tablosu						
Görev Unvanları	Haftalık Ders Yükü	Maksimum Ek Ders Saati				Genel Toplam
		Normal Örgün Eğitim		II. Örgün Eğitim	Toplam	
		Mecburi	İstekle	İstekle		
Prof.	10	2	18	10	30	40
Doç.	10	4	16	10	30	40
Dr. Öğretim Üyesi	10	8	12	10	30	40
Öğretim Görevlisi	12	12	8	10	30	42
2914 SAYILI KANUN 11 İNCİ MADDE (EK DERS SAAT ÜCRETİ)						
Profesör					300 X Aylık Katsayı	
Doçent					250 X Aylık Katsayı	
Dr. Öğretim Üyesi					200 X Aylık Katsayı	
Öğretim Görevlisi					160 X Aylık Katsayı	

TELAİ DERSLERİ

(Ders Yüğü Tespiti Ve Ek Ders Ücreti Ödemelerinde Uyulacak Esaslar)

Ek Ders Ücreti başlıklı 3/g Maddesi ;

- ✓ Öğretim elemanlarına geçici görev, sevk, rapor ve izinli olmaları gibi nedenlerle haftalık ders programında belirtilen gün, saat ve yerde ders verme görevlerini yerine getirememeleri halinde anılan mazeretlerin bitiminden sonra vermek istedikleri dersler ve yürütölen faaliyetler için, Yönetim Kurulunun haftalık ders programında yapacağı değışiklik neticesinde belirlenen tarihteki hafta esas alınarak (2914 sayılı Kanunun 11. maddesindeki ek ders ücreti ödenebilecek ders saati sınırları içinde kalmak ve anılan maddenin son fıkrası hükmüne göre herhangi bir fazla ödemeye yol açmamak üzere) ek ders ücreti ödenir.
- ✓ Boş geçen derslerin, müfredat programında değışiklik yapılmaksızın ilgili öğretim elemanı yerine bir başka öğretim elemanı tarafından telafi edilmesi halinde, ek ders ücreti bu dersleri fiilen ve bizzat veren öğretim elemanına (2914 sayılı Kanunun 11. maddesindeki ek ders ücreti ödenebilecek ders saati sınırları içinde kalmak kaydıyla) ödenir.

İkinci Öğretimde Ek Ders Ücreti

(3843 sayılı Yasanın 10. Maddesinde İkinci Öğretim ve 1994/5593 Sayılı BKK)

- ✓ **3843 sayılı yasada**; Normal örgün öğretimde zorunlu ders yükünü doldurmuş olan öğretim elamanlarına ikinci öğretimde verdikleri her ders için; dolduramamış olan öğretim elemanlarına bu yükün doldurulmasından sonra verdikleri her ders için, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 11. maddesinde öngörülen hükümler çerçevesinde ek ders ücreti ile ara sınav, yarıyıl ve yıl sonu sınavları için ödenecek ücretlerin üç katını aşmayacak şekilde ikinci öğretim programları esas alınarak Cumhurbaşkanınca belirlenecek ders ücreti ödenir.
- ✓ 1992 tarihli 3843 sayılı yasadan sonra 08.06.1994 tarihinde yürürlüğe giren 1994/5593 sayılı Bakanlar Kurulu **Kararında**; ikinci öğretimde görev alan, normal örgün öğretimde zorunlu ders yükünü doldurmuş olan öğretim elemanlarına ikinci öğretimde verdikleri her ders için, dolduramamış olan öğretim elemanlarına bu yükün doldurulmasından sonra vermiş oldukları her ders için, 2914 sayılı yükseköğretim personel kanununun 11. maddesinde öngörülen hükümler çerçevesinde ek ders ücreti ile yarı yıl ve yıl sonu sınavları için verilecek ücretler birer katı fazlasıyla ödenir şeklinde bir sınırlamaya gidilmiştir.
- ✓ Öğretim elemanlarına ek ders ve sınav ücreti olarak ödenebilecek miktarın toplamı, ikinci öğretim için kaydolunan ödeneğin %70'ini geçemeyeceğinden öğretim elemanlarına kurum bütçesinden; döner sermaye, bilimsel araştırma projesi ve sair kaynaklardan ayrıca ders ve sınav ücreti ödenemeyecektir.

Tezli ve Tezsiz Yüksek Lisansta Ek Ders Ücreti

(Ders Yüğü Tespiti Ve Ek Ders Ücreti Ödemelerinde Uyulacak Esaslar)

- ✓ Lisansüstü eğitimde (yüksek lisans, doktora, tıpta uzmanlık, sanatta yeterlik) tez danışmanlığı, her bir öğrenci için 1 saat/hafta ders yüküdür. Tezsiz yüksek lisans programlarında yürütölen dönem projesi danışmanlığı için aynı şekilde uygulama yapılır. Ancak bir öğretim üyesinin lisansüstü eğitim tez ve dönem projesi danışmalıklarından kazanabileceğı azami ders yükü 10 saat/hafta'yı geçemez.
- ✓ İkinci Öğretim tezsiz yüksek lisans kapsamında toplanan öğrenim ücretlerinin ise %30'undan az olmamak üzere yükseköğretim kurumları yönetim kurulunca belirlenecek kısmı, bilimsel araştırma projelerinde kullanılmak üzere ödenek kaydedilir. Geriye kalan ise; ek ders ücret ödemesinde 2914 sayılı Kanunun 11 inci maddesi (son fıkrasının ilk cümlesi hariç) ve 3843 sayılı Kanunun 10. maddesi hükümleri dikkate alınarak 2914 sayılı Kanunun 11. maddesinin dördüncü fıkrasında akademik unvanlar itibarıyla öngörölen ek ders ücretinin her halükârda on katını ve aynı maddede öngörölen sınav ücretinin beş katını geçmemek üzere öğretim elemanlarına ödenmektedir.

Yaz Okulu Ek Ders Ücreti

(2547 sayılı Kanunun Ek 26 . Maddesi Ve Yaz Okulları Programları Uygulama Esas Ve Usulleri)

- ✓ Üniversite veya yüksek teknoloji enstitülerinin açmış oldukları yaz okullarına katılacak öğrencilerden, toplam ikiyüzseksen ders saatine karşılık olmak ve aynı Kanunda belirlenen yıllık öğrenci katkı payının iki katını aşmamak üzere Yükseköğretim Kurulunca belirlenecek miktarda yaz okulu öğrenim ücreti alınır. İkinci öğretime kayıtlı öğrencilerden alınacak azami yaz okulu öğrenim ücreti, fakülte ve program adına göre normal örgün öğretimde kayıtlı öğrenciler için belirlenen yaz okulu öğrenim ücretinin iki katını geçemez. Öğrenciler tarafından yatırılan miktarlar özel ödenek olarak kaydedilir ve bunun en fazla %70'i yaz okullarında ders vermekle görevlendirilen öğretim elemanlarına ders ve sınav ücreti olarak ödenir. Yaz okullarında ders vermekle görevlendirilen öğretim elemanları için haftalık ders yükü aranmayacaktır.

Yaz okullarında ders vermekle görevlendirilen öğretim elemanlarına,

- ✓ verdikleri dersin kredi ve saati,
- ✓ yabancı dilde eğitim yapılıp yapılmadığı,
- ✓ derse kaydolan öğrenci sayısına göre,

2914 sayılı Kanunun 11. maddesinde unvanları için öngörülen **ek ders ücretlerinin beş katını, sınav ücretinin ise üç katını geçmemek üzere**, üniversite yönetim kurulu tarafından belirlenecek tutarda **ders ve sınav ücreti ödenir.**

Uzaktan Öğretimde Ek Ders Ücreti Ödenmesinde Kurallar

(2547 sayılı Kanunun 44/e maddesi ve Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar)

✓ Uzaktan öğretim programı kapsamında yükseköğretim kurumlarında ders veren öğretim elemanlarına, haftalık 10 saati geçmemek üzere verdikleri ders başına, 2914 sayılı Kanunun 11. maddesinde ki unvanlar itibarıyla belirlenen ek ders ücretinin beş katını geçmemek üzere yükseköğretim kurumları yönetim kurulunca belirlenecek tutarda ek ders ücreti ödenir. Ders malzemelerinin hazırlanması, derse kaydolan öğrenci sayısı, dersin canlı veya kayıttan verilmesi, öğrencilerin sorularına verilen cevaplar, ödev veya uygulamaların değerlendirilmesi için harcanan süreler ile uzaktan öğretimle verilen derslere katılan öğrenci sayısı esas alınarak öğretim elemanlarına yapılacak ek ders ücreti ile ders malzemelerinin hazırlanmasında veya dersin yürütülmesinde fiilen katkıda bulunanlara yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenir. **Ancak, yukarıda belirtilen her türlü ödemelerin toplamı uzaktan öğretim için yatırılan toplam öğrenim ücretinin yüzde yetmişini geçemez.**

✓ Dersleri verecek yeterli öğretim elemanı bulunmayan yükseköğretim kurumlarında uzaktan öğretim yoluyla ders vermek üzere Yükseköğretim Kurulu tarafından görevlendirilen öğretim elemanlarına, ders yükü dikkate alınmaksızın haftalık 10 saati geçmeyecek şekilde 2914 sayılı Kanunun 11. maddesindeki unvanlar itibarıyla belirlenen ek ders ücretinin dört katını aşmamak üzere ek ders ücreti ödenir.

Uzaktan Öğretimde Ek Ders Ücreti Ödenmesinde Kurallar

(Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul Ve Esaslar)

TÜRÜ

Haftalık 10 saat Ek Ders Ücretinin Hesaplanması

Uzaktan öğretim **programı** açılması

Haftalık ders yükünü tamamladıktan sonra
/ 5 kata kadar

Yeterli öğretim elemanı bulunmaması halinde o dersin uzaktan öğretim yoluyla verilmesi durumunda.

Haftalık ders yükü zorunluluğu aranmaksızın
/ 4 kata kadar

Kurumlar Arası Yardımlaşma

2547 sayılı Kanunun 40. maddesinin (a) bendi

Yükseköğretim kurumlarında görevli öğretim üyeleri ile öğretim görevlileri bağlı bulundukları fakülte veya yüksekokulda,

Haftalık Ders Yükünü Dolduramayanlar

Kendi üniversitelerinin diğer
birimlerinde

Aynı şehirdeki başka yüksek öğretim
kurumlarında

Ders yükünü doldurmak üzere görevlendirilirler.

Kendi üniversitelerinin diğer
birimlerinde görevlendirilirse

• Normal Ek Dersi Ücreti

Aynı şehirde başka bir Yükseköğretim
kurumunda görevlendirilen

• Görev aldıkları kurum
bütçesinden ek ders ücreti alırlar.

Kurumlar Arası Yardımlaşma

2547 sayılı Kanunun 40. maddesinin (d) bendi

(a) bendi uyarınca, kendi üniversitelerinin aynı şehirdeki diğer birimlerinden veya aynı şehirdeki diğer yüksek öğretim kurumlarından görevlendirilebilecek öğretim elemanı bulunmaması halinde,

Başka şehirlerdeki yüksek öğretim kurumlarından ders vermek üzere görevlendirilen öğretim elemanlarına

6245 sayılı
Harcırah
Kanununa göre
**geçici görev
yolluğu**

Anılan fıkradaki
esaslara göre
iki katı
ek ders ücreti
ödenir.

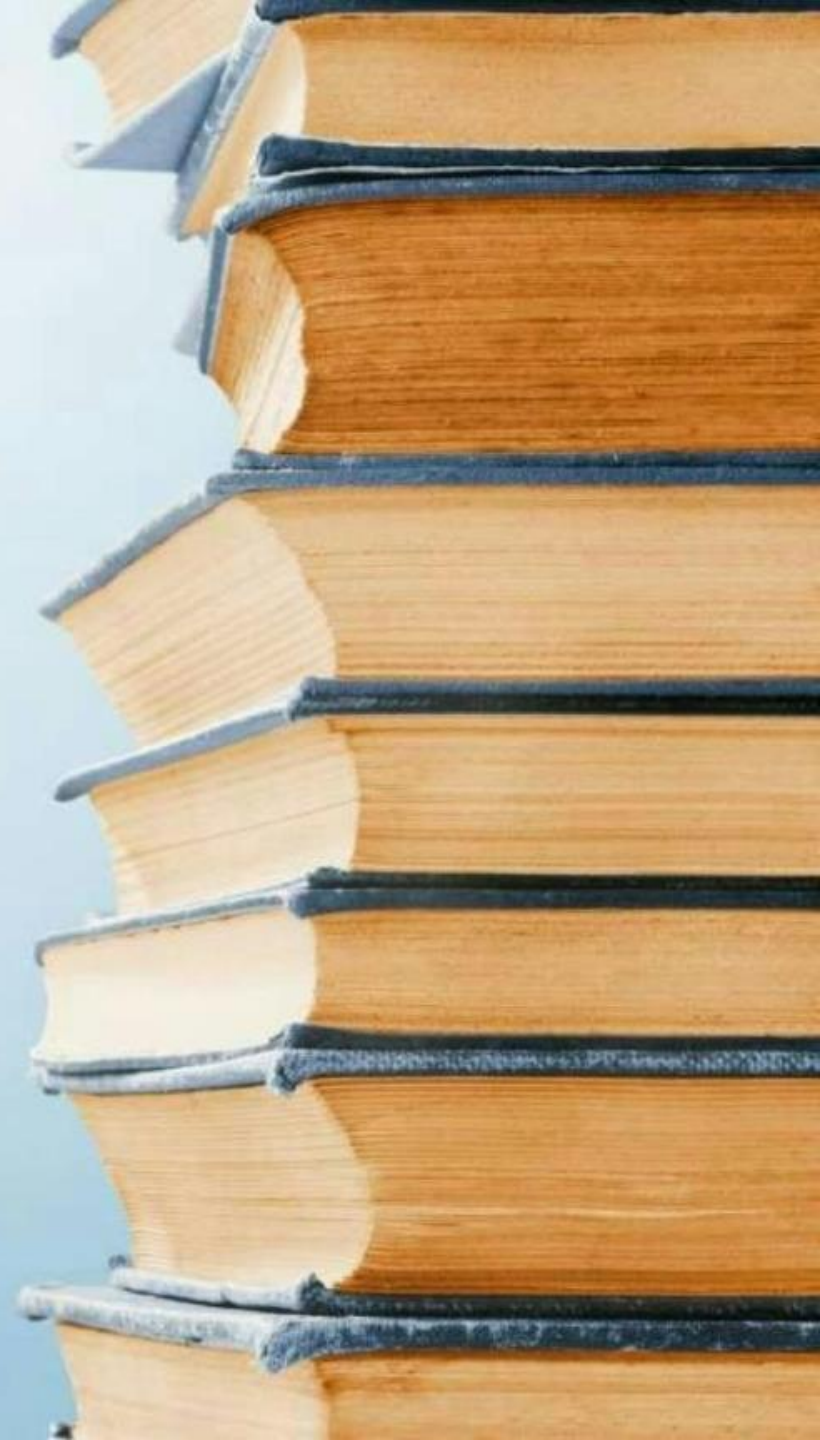
SINAV ÜCRETİ

(2914 Sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu 11. Madde)

- ✓ Dersi veren öğretim elemanına her ders için ayrı ayrı olmak üzere yarı yıl ve yıl sonu dönemlerinde her 50 öğrenci için 300 gösterge rakamının Devlet Memurları Kanununa göre aylıklar için belirlenen katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda sınav ücreti ödenir.
- ✓ Öğrenci sayısının hesabında küsurlar tama iblağ edilir ve 500 öğrenciden fazlası dikkate alınmaz.
- ✓ Ara sınavlar ve bütünleme sınavları için sınav ücreti ödenmez.

Öğrenci Sayısı	Birinci Öğretim Gösterge	İkinci Öğretim Gösterge
50	300	600
100	600	1200
150	900	1800
200	1200	2400
250	1500	3000
300	1800	3600
350	2100	4200
400	2400	4800
450	2700	5400
500	3000	6000

EK DERS
UYGULAMA
ÖRNEKLERİ

ÖRNEK HESAPLAMA 1

Profesörün Haftalık Verdiği Ders Saatleri

HATIRLATMA

Profesörün Haftalık Ders Yüğü : 10 Saat

Birinci Öğretim Ek Ders : 20 Saat

İkinci Öğretim Ek Ders : 10 Saat

	TEORİ K	UYGULAM A
NORMAL ÖĞRETİM	4	12
İKİNCİ ÖĞRETİM	6	2
TOPLAM	10	14

1. Adım $4 \text{ (I. Öğr. Teo.)} + 6 \text{ (I. Öğr. Uyg.)} = 10 \text{ saat (Zorunlu Ders Yüğü)}$

2. Adım $4 \text{ (I. Öğt. Uyg)} + 6 \text{ (II. Öğr. Teo)} = 10 \text{ saat (Ek Ders)}$

Sonuç : 10 saat ders yüğü ve 10 saat ek ders ücreti ödenir.

I. öğretim uygulamanın 2 saati ile II. öğretim uygulamanın 2 saatine ücret ödenmez.

UYGULAMA DERSLERİN HEPSİNİN
TOPLAMI 10 SAATİ GEÇEMEZ

ÖRNEK HESAPLAMA 2

HATIRLATMA

Doçentin Haftalık Ders Yüğü	: 10 Saat
Birinci Öğretim Ek Ders	: 20 Saat
ikinci öğretim Ek ders	: 10 Saat
Tezsiz Yüksek Lisans Program	: 10 Saat

Doçentin Haftalık Verdiği Ders Saatleri

	TEORİK	UYGULAMA
NORMAL ÖĞRETİM	2	6
İKİNCİ ÖĞRETİM	9	9
Tezsiz Yüksek Lisans Program	15	8
TOPLAM	26	23

1. Adım	$2(\text{I. Öğr. Teo.}) + 6(\text{I. Öğr. Uyg.}) + 2(\text{II. Öğr. Teo.})$	= 10 SAAT	(ZORUNLU DERS YÜĞÜ)
2. Adım	$7(\text{II. Öğr. Teo.}) + 3(\text{II. Öğr. Uyg.}) + 10(\text{Tezsiz yüks.lis.prog})$	= 20 SAAT	(EK DERS)

Sonuç : 10 saat ders yüğü ve 20 saat ek ders ücreti ödenir.

ÖRNEK HESAPLAMA 3

Öğretim Görevlisi Haftalık Verdiği Ders Saatleri

HATIRLATMA

Öğretim görevlisi Haftalık Ders Yüğü : 12 Saat
Birinci Öğretim Ek Ders : 20 Saat
ikinci öğretim Ek ders : 10 Saat

	TEORİK	UYGULAMA
NORMAL ÖĞRETİM	10	8
İKİNCİ ÖĞRETİM	8	4
TOPLAM	18	12

- Adım $10 \text{ (I. Öğr.Teo.) } + 2 \text{ (I. Öğr. Uyg) } = 12 \text{ SAAT (ZORUNLU DERS YÜKÜ) }$
- Adım $6 \text{ (I. Öğr. Uyg.) } + 8 \text{ (II. Öğr. Teo.) } + 2 \text{ (II. Öğr. Uyg) } = 16 \text{ SAAT (EK DERS) }$

Sonuç : 12 saat ders yüğü + 16 saat Ek ders ödemesi yapılır.

ÖRNEK HESAPLAMA 4

Final sınavında bir Akademisyenin Birinci Öğretimde A dersi için 102 öğrencisi, B dersi için 57 öğrencisi vardır. Sınav ücretini hesaplayalım.

- ✓ A dersi için 102 öğrenci 900 gösterge değeri olur. ($3*300=900$ gösterge değeri eder.) $900*1,575512=1.417,96\text{TL}$
- ✓ B dersi için 57 öğrenci 600 gösterge değeri olur. ($2*300=600$ gösterge değeri eder.) $600*1,575512 =945,31\text{TL}$

Brüt toplam = $1.417,96 + 945,31 = 2.363,27$

Öğrenci Sayısı	Birinci Öğretim Gösterge
50	300
100	600
150	900
200	1200
250	1500
300	1800
350	2100
400	2400
450	2700
500	3000

YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ DERS GÖREVLENDİRME, DERS YÜKÜ TESPİTİ, EK DERS VE SINAV ÜCRETİ ÖDEMELERİ YÖNERGESİ ÖNEMLİ BAZI HUSUSLAR

- Aynı akademik birim içerisindeki bölümler/programlar arası öğretim elemanlarının ders görevlendirmesi

Ön lisans ve lisans düzeyindeki aynı akademik birime bağlı bölüm/program/anabilim/ana sanat dalları arası öğretim elemanlarının ders görevlendirmesi yapılırken bölüm/program/anabilim/ana sanat dalı başkanlıkları, ders görevlendirmesine ilişkin talebini aynı birim içerisindeki bölüm/program/anabilim/ana sanat dalı başkanlığına ilgili dönemde öğrenci ders kayıtları başlamadan en az 15 (on beş) gün önce bildirir. Ön lisans ve lisans düzeyindeki aynı birim içerisinde ders görevlendirmeye ilişkin talep edilen öğretim elemanı bilgileri ilgili bölüm/program/anabilim/ana sanat dalı başkanlığı tarafından karşılanamamış ise, açılması planlanan dersler ve bu dersleri aynı birim içerisinde yürütmesi muhtemel öğretim elemanı bilgileri bölüm/program/anabilim/ana sanat dalı kurulu kararıyla bölüm/program/anabilim/ana sanat dalı başkanlıkları tarafından ilgili akademik birim yönetim kurulunda karara bağlanmak üzere Müdürlüğe/Dekanlığa iletilir.

► Üniversitedeki birimler arası öğretim elemanlarının ders görevlendirmesi

Bir öğretim elemanının, kadrolu olduğu birim dışında Üniversitenin diğer birimlerine bağlı bölüm/program/anabilim/ana sanat dallarında ders görevlendirilmesi 2547 sayılı Kanun'un 40/a maddesi kapsamında yapılır. Birimler arası ders vermek üzere görevlendirme teklifleri her yarıyılın/yılın ders döneminin başlamasından 10 (on) gün önce tamamlanıp ilgili Dekanlık/Müdürlük/ Rektörlüğe bağlı bölümlerde bölüm başkanlığı tarafından Rektör **oluruna gönderilir**. 2547 Sayılı Kanunu'nun 40/a maddesine göre, haftalık ders yükünü tamamlayamayan öğretim elemanları, üniversiteye bağlı diğer birimlerde ilgili birimin teklifiyle Rektör tarafından görevlendirilebilir. Ders yükü içindeki çalışmalar karşılığında ek ders ücreti ödenmez. Haftalık ders yükünün üstünde başka bir akademik birimde görevlendirilen öğretim elemanlarına görevlendirildiği akademik birim bütçesinden ek ders ücreti ödenir.

► Üniversite öğretim elemanlarının diğer yükseköğretim kurumlarında ders vermek üzere görevlendirilme esasları

Öğretim üyeleri, ders vermekle görevli öğretim görevlileri ve doktorasını tamamlayan araştırma görevlileri, talep üzerine, başka üniversitelerde ve Türk Silahlı Kuvvetleri ile Emniyet Teşkilatına bağlı yükseköğretim kurumlarında ders vermek üzere 2547 sayılı Kanun'un 40/b-c-d maddeleri kapsamında görevlendirilebilir. Görevlendirme; ilgili akademik birim yönetim kurulunun kararı üzerine Dekanın/Müdürün/Rektörlüğe bağlı bölümlerde bölüm başkanının teklifi, Rektör'ün onayı ile gerçekleşir. Bu madde uyarınca yapılan ders görevlendirmeleri bir dönemde toplam en fazla 10 (on) saat/hafta olabilir.

► Üniversite dışından ders ücreti karşılığı öğretim elemanı görevlendirme esasları

Öğretim elemanı bulunmayan dersler veya herhangi bir dersin özel bilgi ve uzmanlık isteyen konularının eğitim-öğretim ve uygulamaları için ders saati ücreti karşılığı -devlet veya vakıf üniversitelerinde öğretim elemanı kadrosunda bulunanlar hariç- öğretim elemanı görevlendirmesi yapılabilir. Söz konusu görevlendirme 2547 sayılı Kanun'un 31 inci maddesi veya 657 sayılı Kanun'un 89 uncu maddesi hükümlerine göre gerçekleştirilir. Görevlendirme; fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokullarında bölüm kurulunun, enstitüler ile tıp ve diş hekimliği fakültelerinde anabilim/anasanat dalı kurulunun kararı üzerine, bölüm/anabilim/anasanat dalı başkanının önerisi ile ilgili akademik birim yönetim kurulunun kararı, Dekanın/Müdürün, Rektörlüğe bağlı bölümlerde bölüm başkanının teklifi ve Rektör'ün onayı ile gerçekleşir.

➤ Öğretim görevlileri ve araştırma görevlilerinin ders görevlendirmesi

Doktora çalışmalarını başarı ile tamamlamış, tıpta, diş hekimliğinde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık unvanını veya Üniversitelerarası Kurulun önerisi üzerine Yükseköğretim Kurulunca tespit edilen belli sanat dallarının birinde yeterlik kazanmış olan 7100 sayılı Kanun'un 34 üncü maddesinin ikinci fıkrası kapsamındakiler de dâhil olmak üzere uygulamalı birimlerde görev yapan öğretim görevlileri ile araştırma görevlilerine talepleri üzerine ve üniversite yönetim kurulunun uygun görmesi hâlinde ders görevi verilebilir. Bu şekilde ders görevi verilen uygulamalı birimlerde görev yapan araştırma görevlilerine haftada on iki saati aşan ders görevleri için haftada en fazla on saate kadar ek ders ücreti ve sınav ücreti ödenir.

► Ders yükü tespiti ve ek ders ücreti bildirim formunun doldurulması ve kontrolü ile ilgili yönergedeki bazı önemli hususlar

Ders yükü bildirim formları öğretim elemanları tarafından (ders yükü zorunluluğunu tamamlayıp tamamlamadığına bakılmaksızın) Üniversitede kullanılan ek ders otomasyon sistemi üzerinden akademik takvimde derslerin başlamasından itibaren en geç 15 (on beş) gün içerisinde aylık/dönemlik olarak düzenlenir. Ek ders ödemelerinde görevlendirilen yetkili kişiler tarafından kontrol edilen formlar işleme alınır. Hatalı ve eksik bildirimler düzeltilmek üzere öğretim elemanına iade edilir. Ders yükü bildirim formlarının kontrolü yapılırken eğitim planları, ders programları, telafi formları, izin dilekçeleri, sağlık raporları gibi durumların dikkate alınması, formda eksik imza olup olmadığının, haftalık ders yükünün doldurulup doldurulmadığının kontrol edilmesi, ek ders otomasyon sisteminde her bir öğretim elemanının zorunlu ders yükünün sisteme tanımlanması gerekir.

İşleme alınan ek ders bildirim formları, ek ders otomasyon sistemi üzerinden öğretim elemanları ile bölüm/anabilim/anasanat dalı başkanı tarafından onaylanır. Onay işlemi imza niteliğinde kabul edilir. Onaylanan bildirim formlarına ilişkin otomasyon sistemi üzerinden alınacak çarşaf liste dekan/müdür tarafından ıslak imza ile imzalandıktan sonra, bölüm/anabilim/anasanat dalı başkanlıkları aracılığı ile ilgili tahakkuk birimine gönderilir. İlgili akademik birime gelen formlar, yetkilendirilen görevliler tarafından Kamu Personel Harcamaları Yönetim Sistemi (KPHYS)'ye aktarılır.

► Sınav Ücreti Ödemeleri İle İlgili Yönergede ki Bazı Önemli Hususlar

a) Yarıyıl ve Yılsonu sınav ücret çizelgeleri hazırlanırken; öğrenci sayıları ve sınav saatleri çizelgelerin üzerine yazılır ve sınav çizelgeleri, sınav yoklama tutanaklarının fotokopi suretleri ile birlikte final sınavına katılan öğrenci sayısı bildirim tutanağının akademik takvimde belirlenen final sınav tarihlerinin son gününden itibaren en geç 5 (beş) gün içinde ilgili tahakkuk birimine teslim edilir. (Değiştirildiği Senato: 22.09.2026/2026.030.176)

b) Final sınavı ücreti ödemelerinde; sınav çizelgeleri ile birlikte “final sınavına katılan öğrenci sayısı bildirim tutanağının” fotokopi suretleri ödeme emri belgesine eklenir ve Strateji Geliştirme Daire Başkanlığına iletilir. (Değiştirildiği Senato: 18.02.2026/2026.006.038)

c) Sınav ücreti ödemesi öğrenci sayısı da dikkate alınarak sadece teorik dersler için yapılır.

ç) Müfredat programlarında yer alan her bir ders için ayrı ayrı olmak üzere bu derslerden fiilen sınava giren öğrenci sayıları dikkate alınarak sınav ücreti belirlenir. Buna göre, **müfredat programlarında tek bir ders olarak yer alan farklı bölüm ya da sınıfların öğrencilerine ortak olarak okutulan dersleri, farklı bölüm ya da sınıflara ait ayrı ayrı dersmiş gibi mütalaa etmek mümkün bulunmadığından, bir ders adı altında ortak okutulan söz konusu derslerin sınavlarını yapan öğretim elemanlarına ödenecek sınav ücretinin hesabında bu derslerin sınavına giren toplam öğrenci sayısı esas alınır.**

d) Şubelendirilen bir dersin farklı öğretim elemanları tarafından okutulması hâlinde bu derslerin sınavları ortak gün ve saatte yapılmış olsa dahi her bir bölüm/programda ilgili dersin sınavına giren öğrenciler ayrı ayrı değerlendirmeye alınır ve sınav ücreti tahakkuk ettirilir.

e) Şubelendirilen bir dersin aynı öğretim elemanı tarafından yürütülmesi durumunda, sınavların farklı tarihlerde ya da farklı saatlerde yapıp yapılmadığına bakılmaksızın dersi alan tüm öğrencilerin sayısı dikkate alınarak tek bir ders üzerinden hesaplanan sınav ücreti tahakkuk ettirilir

► Ders telafisi ve ödemesi İle İlgili Yönergedeki Bazı Önemli Hususlar

Telafi dersi yapmak isteyen öğretim elemanı “Ders Telafi Formunu” doldurarak bağlı olduğu bölüm/anabilim/ana sanat dalına mazeret durumunu bildiren belgelerle birlikte teslim eder. Öğretim elemanının bağlı bulunduğu bölüm/anabilim/ana sanat dalı başkanı telafi talebini kontrol etmekle yükümlüdür. Telafi talebi uygun görülmediği takdirde karar bölüm/anabilim/ana sanat dalı başkanı tarafından ilgili öğretim elemanına yazı ile bildirilir. Uygun görülen talepler bölüm/anabilim/ana sanat dalı başkanının onayı ile ilgili Dekanlığa/Müdürlüğe gönderilir.

Telafi dersinin mazeret bildirilen hafta içinde yapılması durumunda ders ücreti ödenmesinde normal süreç devam ettirilir. Telafi dersinin ilerleyen haftalarda planlanması durumunda telafi dersinin yapılması belirlenen tarihteki hafta esas alınarak (2914 sayılı Kanun'un 11 inci maddesindeki ek ders ücreti ödenebilecek ders saati sınırı içinde kalmak ve anılan maddenin son fıkrası hükmüne göre herhangi bir fazla ödemeye yol açmamak üzere) ek ders ücreti ödenir. Aynı Kanun'un ön gördüğü haftalık sınırların aşılması hâlinde telafi yapılsa dahi aşan kısım için ek ders ücreti ödenmez. Herhangi bir nedenle ilgili öğretim elemanı tarafından verilemeyen derslerin, müfredat programında değişiklik yapılmaksızın ilgili öğretim elemanı yerine ilgili birimin yönetim kurulu kararıyla bir başka öğretim elemanının görevlendirilerek telafi edilmesi hâlinde ek ders ücreti bu dersleri fiilen veren öğretim elemanına (2914 sayılı Kanun'un 11 inci maddesindeki ek ders ücreti ödenebilecek ders saati sınırı içinde kalmak kaydıyla) ödenir. Telafisi yapılacak derslerin hafta içi 17.00'den sonra ve hafta sonu tatillerinde yapılması hâlinde %60 zamlı ek ders ücreti ödenmez. Gerekli görülen hâllerde ilgili birimin yönetim kurulu kararı ile hafta sonları da telafi dersleri yapılabilir.

► Ek ders ,sınav ücreti ödeme süreci ve istenilen belgeler ile ilgili yönergedeki bazı önemli hususlar

Görevlendirilmeleri yapılmış, beyanları ilgili harcama birimine iletilmiş ve fiilen gerçekleştirilmiş dersler için (izin, rapor, görevlendirme ve tatil günleri dikkate alınarak ve zorunlu ders yükleri düşülerek) Kamu Personel Harcamaları Yönetim Sistemi (KPHYYS)'de hazırlanan ödeme emri belgesi ve ekleri, maaş hazırlama ve ödeme dönemi (her ayın 6.-15. günleri) öncesi veya sonrası Strateji Geliştirme Daire Başkanlığına gönderilir. Ek ders ödemeleri aylık dönemler itibarıyla yapılır.

Ayın son gününün hafta içi herhangi bir güne denk gelmesi durumunda hafta bütünlüğü gözetilerek o haftanın ödemesi yapılan aya dâhil edilir. Aylık yapılması gereken bu ödemeler hafta veya ayların birleştirilmesi ile oluşturulacak dönemler itibarıyla yapılamaz. (Değiştirildiği Senato: 22.09.2026/2026.030.176)

➤ Ek ders ödemelerinin gerçekleştirilmesine ilişkin belge ve ekler aşağıdaki belgelerden oluşur;

- a) Ödeme emri belgesi (1 Nüsha),
- b) Her öğretim döneminin ilk ayında ders yükü dağılımını gösteren onay ve akademik takvim (Programda değişiklik hâlinde onay yeniden alınır.) (1 Nüsha),
- c) Yükseköğretim ek ders ücreti çizelgesi (Çarşaf Liste-1 Nüsha),
- ç) Ek ders ücret bordrosu (1 Nüsha),
- d) Banka listesi (1 Nüsha),
- e) Telafi yapılan haftalarla ilgili yönetim kurulu kararı (1 Nüsha),
- f) İzinli, raporlu, görevli öğretim elemanının yerine başka bir öğretim elemanının dersi yapması durumunda ilgili yönetim kurulu kararı ve Rektör onayı (1 Nüsha),
- g) İkinci ve uzaktan öğretim ek ders ücretlerinin kaç kat ödeneceğine dair birimin geliri doğrultusunda alınan ilgili akademik birim yönetim kurulu kararı (1 Nüsha).

► Yönergede Belirlenen Sorumluluklar

Ders yükü ve ek ders ödemelerine ilişkin ilgili mevzuat çerçevesinde iş ve işlemlerin sağlıklı bir şekilde yapılması aşamasında;

- a) Bölüm başkanları, haftalık ders ve sınav programlarının hazırlanması ve kontrolü ile ek ders bildirim formlarının ek ders otomasyon sistemi üzerinden onaylanmasından,
- b) İlgili akademik personel, ders yükü ve sınav ücret formunun düzenlenmesi ve ek ders otomasyon sistemine girilerek onaylanmasından,
- c) Fakülte, yüksekokul, enstitü sekreterleri (gerçekleştirme görevlileri), ek ders ücreti ödeme emri belgesi ve eki kanıtlayıcı belgelerin hazırlanmasından,
- ç) Veri giriş görevlisi (mutemet) ders yükü formunun kontrolünden ve Kamu Personel Harcamaları Yönetim Sistemi (KPHYYS) üzerinden veri giriş işlemlerinin yapılmasından,
- d) Dekan/Müdür (harcama yetkilileri) ek ders otomasyon sistemi üzerinden alınacak çarşaf listenin imzalanması ve ödeme emri belgesi eki belgelerin doğruluğundan ve onaylanmasından sorumludur.
- e) Fakülte/YO/MYO'nda bölüm başkanları, enstitülerde ise anabilim dalı başkanları ilgili ay içerisinde personel tarafından alınan izin, raporlar ve görevlendirmeleri dekanlık, müdürlük veya enstitü müdürlüklerine ek ders ödemesine konu olan ayın son gününe kadar bildirmek zorundadırlar. Ek ders ödemeleri ile ilgili yaşanacak aksaklıklardan bildirim yapmayan öğretim elemanı ile bölüm veya anabilim dalı başkanları sorumludur.

YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ DERS GÖREVLENDİRME, DERS YÜKÜ TESPİTİ, EK DERS VE SINAV ÜCRETİ ÖDEMELERİ YÖNERGESİ GÜNCELLEME (Değiştirildiği Senato: 22.09.2026/2026.030.176)

GENEL GEREKÇE: Uygulama birliğinin sağlanması

MEVCUT METİN

MADDE 15- (2)
a) Yarıyıl ve Yılsonu sınav ücret çizelgeleri hazırlanırken; öğrenci sayıları ve sınav saatleri çizelgelerin üzerine yazılır ve sınav çizelgeleri ~~ile birlikte~~ sınav yoklama tutanaklarının fotokopi suretleri akademik takvimde belirlenen final sınav tarihlerinin son gününden itibaren en geç 5 (beş) gün içinde ilgili tahakkuk birimine teslim edilir.

YENİ METİN

MADDE 15- (2)
a) Yarıyıl ve Yılsonu sınav ücret çizelgeleri hazırlanırken; öğrenci sayıları ve sınav saatleri çizelgelerin üzerine yazılır ve sınav çizelgeleri, sınav yoklama tutanaklarının fotokopi suretleri **ile birlikte final sınavına katılan öğrenci sayısı bildirim tutanağının** akademik takvimde belirlenen final sınav tarihlerinin son gününden itibaren en geç 5 (beş) gün içinde ilgili tahakkuk birimine teslim edilir.

Gerekçe: Akademik personelin sınav ücreti için teslim edilmesi gerekli evrakların güncellenmesi

MEVCUT METİN

MADDE 19- (2) Ek ders ödemeleri aylık dönemler itibarıyla yapılır. Ayın son gününün ~~haftanın ortasına~~ denk gelmesi durumunda hafta bütünlüğü gözetilerek o haftanın ödemesi yapılan aya dâhil edilir. Aylık yapılması gereken bu ödemeler hafta veya ayların birleştirilmesi ile oluşturulacak dönemler itibarıyla yapılamaz.

YENİ METİN

MADDE 19- (2) Ek ders ödemeleri aylık dönemler itibarıyla yapılır. Ayın son gününün **hafta içi herhangi bir güne** denk gelmesi durumunda hafta bütünlüğü gözetilerek o haftanın ödemesi yapılan aya dâhil edilir. Aylık yapılması gereken bu ödemeler hafta veya ayların birleştirilmesi ile oluşturulacak dönemler itibarıyla yapılamaz.

Gerekçe: Farklı yorumlara sebebiyet verdiği için ödemelerde sıkıntı yaşanması

**İlginiz ve Katılımınız İçin
Teşekkür Ederiz...**